

Mišljenja Središnjeg državnog ureda za upravu

Isplata materijalnih prava za vrijeme udaljenja iz službe

AKO SU SLUŽBENICIMA ODREĐENA MATERIJALNA PRAVA UTVRĐENA KOLEKTIVNIM UGOVOROM (PRAVO NA DAR ZA DJECU U PRIGODI DANA SV. NIKOLE, BOŽIĆNICA, PRAVO NA POMOĆ U SLUČAJU SMRTI U OBITELJI, PRAVO NA POMOĆ PRI KUPNJI LIJEKOVA I ORTOPEDSKIH POMAGALA I DR.), SLUŽBENIK KOJI JE UDALJEN IZ SLUŽBE IMA PRAVO NA NJIHOVU ISPLATU NEOVISNO O TOME ŠTO JE UDALJEN IZ SLUŽBE.

(Središnji državni ured za upravu, klasa 112-01/06-01/1057, ur. broj 515-05/1-07-2 od 10. siječnja 2007.)

U vezi s vašom molbom za mišljenje ima li službenik koji je udaljen iz službe – zato što je protiv njega pokrenut kazneni postupak zbog krivotvorenja službenih dokumenata – pravo na isplatu dara za djecu, božićnice i drugih materijalnih prava sukladno kolektivnom ugovoru, iznosimo sljedeće:

Prema odredbi članka 96. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, broj 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumačenje i 129/05), do donošenja posebnog zakona o pravima, obvezama i odgovornostima službenika i namještenika u upravnim tijelima jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave, na djelatnike u upravnim odjelima i službama jedinica lokalne i jedinica područne (regionalne) samouprave na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o državnim službenicima i namještenicima (Narodne novine, broj 27/01), koji je na temelju članka 144. stavka 3. novoga Zakona o državnim službenicima (Narodne novine, broj 92/05) ostao i dalje na snazi za navedene

djelatnike do stupanja na snagu posebnog zakona kojim će se urediti njihova prava, obveze i odgovornosti.

Sukladno članku 51. Zakona o državnim službenicima i namještenicima, rješenjem čelnika tijela može se službenika udaljiti iz službe ako je protiv njega pokrenut kazneni postupak ili postupak zbog teške povrede službene dužnosti, a povreda je takve prirode da bi ostanak u službi, dok traje postupak, mogao štetiti interesima službe.

Sukladno članku 53. stavku 1. istoga zakona, za vrijeme udaljenja iz službe službeniku pripada naknada plaće u iznosu 60%, ako uzdržava obitelj 80% plaće isplaćene u mjesecu koji je prethodio udaljenju iz službe.

Iz navedenog je razvidno da službenik za vrijeme udaljenja iz službe i dalje zadržava status službenika, ali kako ne radi, ne ostvaruje plaću, nego prima naknadu plaće u visini utvrđenoj zakonom.

Prema tome, ako su službenicima određena materijalna prava utvrđena kolektivnim ugovorom (pravo na dar za djecu u prigodi Dana sv. Nikole, božićnica, pravo na pomoć u slučaju smrti u obitelji, pravo na pomoć pri kupnji lijekova i ortopedskih pomagala i dr.), službenik koji je udaljen iz službe ima pravo na njihovu isplatu, neovisno o tome što je udaljen iz službe. Navedena prava ne može ostvariti jedino ako je kolektivnim ugovorom izrijekom isključena primjena odredaba o materijalnim pravima za službenike udaljene iz službe.

Odgovornost namještenika za teške povrede radne dužnosti

POSLODAVAC IMA MOGUĆNOSTI PRIMJENJUJUĆI ODREDBE ZOR-a SPRIJEČITI I SANKCIONIRATI KRŠENJA RADNIH OBVEZA I RADNE DISCIPLINE OD STRANE RADNIKA (NAMJEŠTENIKA).

(Središnji državni ured za upravu, klasa 114-01/07-01/0003, ur. broj 515-05/7-07-2 od 6. veljače 2007.)

U vezi s vašim pitanjem primjenjuju li se instituti Zakona o radu, između ostalog institut teške povrede radnih obveza, na namještenike koji u državnim tijelima obavljaju pomoćno-tehničke poslove i ostale poslove obavljanje kojih je potrebno radi pravodobnog i kvalitetnog obavljanja poslova iz djelokruga državnih tijela, iznosimo sljedeće:

Člankom 138. Zakona o državnim službenicima (Narodne novine, broj 92/05, u daljnjem tekstu: ZDS) propisano je da se na prava, obveze i odgovornosti namještenika primjenjuju opći propisi o radu i u skladu s njima sklopljeni kolektivni ugovori, ako odredbama tog zakona nije drukčije određeno.

Sukladno članku 144. stavku 1. podstavku 2. ZDS-a, danom stupanja na snagu ZDS-a (1. siječnja 2006.) za namještenike je prestao važiti Zakon o državnim službenicima i namještenicima (Narodne novine, broj 27/01) i na temelju njega doneseni provedbeni propisi, osim odredaba kojima su uređene njihove plaće, koje ostaju na snazi do dana početka primjene propisa kojima će se urediti klasifikacija radnih mjesta i plaće namještenika.

Stoga je iz naprijed navedenih odredbi ZDS-a razvidno da se na namještenike ne mogu primijeniti instituti ZDS-a koji se odnose na državne službenike, pa se stoga protiv namještenika ne mogu voditi postupci zbog lakih ili teških povreda službene dužnosti u smislu članka 100. stavka 1. i 2. ZDS-a niti im se mogu odrediti kazne za povrede službene dužnosti propisane člankom 110. ZDS-a, jer ste dopisom istaknuli kako odredbe Zakona o radu (Narodne novine, broj 38/95, 54/95 – ispr., 65/95 – ispr., 17/01, 82/01, 11/03, 142/03 – ispr., 30/04 i 137/04 – pročišćeni tekst – u daljnjem tekstu: ZOR) ne poznaju problematiku povreda službene dužnosti niti su terminološki povezane s pojmom povreda službene dužnosti.

Stoga se postavlja pitanje na koji način sukladno odredbama ZOR-a poslodavac može izreći odgovarajuću sankciju namješteniku zbog kršenja obveza i odgovornosti iz radnog odnosa.

Sukladno članku 114. stavku 1. ZOR-a, poslodavac i radnik imaju opravdani razlog za otkaz ugovora o radu sklopljenog na neodređeno ili određeno vrijeme, bez obveze poštovanja propisanog ili ugovorenog otkaznoga roka (izvanredni otkaz), ako zbog osobito teške povrede obveze iz radnog odnosa ili zbog neke druge osobito važne činjenice, uz uvažavanje svih okolnosti i interesa obiju ugovornih stranaka, nastavak radnog odnosa nije moguć.

Iz te odredbe ZOR-a razvidno je da poslodavac, ako ocijeni da je povreda radne obveze odnosno kršenje radne discipline takvog intenziteta da nastavak radnog odnosa nije moguć, može bez poštovanja otkaznih rokova namješteniku izreći izvanredni otkaz, i to sukladno članku 114. stavku 2. ZOR-a u roku petnaest dana od dana saznanja za činjenicu na kojoj se izvanredni otkaz temelji.

Nadalje, sukladno članku 113. stavku 1. alineji 3. ZOR-a, poslodavac može otkazati ugovor o radu uz propisani ili ugovoreni otkazni rok (redoviti otkaz), ako za to ima opravdani razlog, između ostalog u slučaju ako radnik krši obveze iz radnog odnosa (otkaz uvjetovan skrivljenim ponašanjem radnika).

Sukladno članku 117. stavku 1. ZOR-a, prije redovitog otkazivanja uvjetovanoga ponašanjem, poslodavac je dužan radnika pismeno upozoriti na obveze iz radnog odnosa i upozoriti ga na mogućnost otkaza za slučaj nastavka kršenja tih obveza, osim ako postoje okolnosti zbog kojih nije opravdano očekivati od poslodavca da to učini, a prema stavku 2. istoga članka prije redovitog ili izvanrednog otkazivanja uvjetovanoga ponašanjem ili radom radnika, poslodavac je dužan omogućiti radniku da iznese svoju obranu, osim ako postoje okolnosti zbog kojih nije opravdano očekivati od poslodavca da to učini.

Dakle, prije redovitog ili izvanrednog otkazivanja poslodavac je obvezan radniku (namješteniku) izreći pisano upozorenje te ga upozoriti na elemente kršenja radnih obveza odnosno na mogućnosti sankcioniranja takvog odnosa prema radu, u slučaju da se kršenje obveza iz radnog odnosa nastavi, pa je stoga vidljivo da poslodavac prije izricanja sankcija ima pravo i obvezu izreći radniku pisanu javnu opomenu.

Nadalje, razvidno je da opći propisi o radu ne poznaju institut premještaja odnosno premještaja na radno mjesto niže složenosti poslova.

Međutim, sukladno članku 121. stavku 1. ZOR-a, propisano je da se odredbe ZOR-a koje se odnose na otkaz primjenjuju i na slučaj kad poslodavac otkáže ugovor i istodobno predloži radniku sklapanje ugovora o radu pod izmijenjenim uvjetima (otkaz s ponudom izmijenjenog ugovora), a prema stavku 3. istoga članka, o ponudi za sklapanje ugovora o radu pod izmijenjenim uvjetima radnik se mora izjasniti u roku koji odredi poslodavac, a koji ne smije biti kraći od osam dana.

Stoga mislimo da se institut premještaja namještenika može realizirati upravo kroz mogućnost poslodavca da namješteniku ponudi sklapanje ugovora o radu pod izmijenjenim uvjetima, što je jedan od načina da se sankcionira kršenje obveza iz radnog odnosa, budući da se na taj način radnik može zaposliti na radno mjesto niže složenosti poslova, radno mjesto sa smanjenom odgovornosti i u konačnici na radno mjesto za koje je utvrđen manji koeficijent složenosti posla odnosno za koje je predviđena manja plaća.

Ima li se u vidu sve naprijed navedeno, razvidno je da usprkos činjenici da odredbe ZOR-a ne predviđaju provođenje posebnog postupka (kao što je to slučaj kod državnih službenika) zbog povrede radnih obveza i radne discipline te unatoč tome što odredbama ZOR-a nije napravljena raščlamba na lake i teške povrede radnih obveza i radne discipline te sukladno tome nisu predviđene različite vrste kazni, smatramo da poslodavac ima mogućnosti primjenjujući odredbe ZOR-a spriječiti i sankcionirati kršenja radnih obveza i radne discipline od strane radnika (namještenika).

Odgovornost namještenika za povrede radne dužnosti

NA NAMJEŠTENIKE SE NE MOGU PRIMIJENITI INSTITUTI ZDS-a KOJI SE ODOSE NA DRŽAVNE SLUŽBENIKE, PA SE STOGA PROTIV NAMJEŠTENIKA NE MOGU VODITI POSTUPCI ZBOG LAKIH ILI TEŠKIH POVREDA SLUŽBENE DUŽNOSTI PROPISANIH ČLANKOM 98. I 99. ZDS-a, A U SMISLU ČLANKA 100. STAVKA 1. I 2. ZDS-a, NITI IM SE MOGU ODREDITI KAZNE ZA POVREDE SLUŽBENE DUŽNOSTI PROPISANE ČLANKOM 110. ZDS-a.

(Središnji državni ured za upravu, klasa 112-01/07-01/0050, ur. broj 515-05/7-07-2 od 12. ožujka 2007.)

U vezi s vašim pitanjem mogu li se odredbe Zakona o državnim službenicima – kojima se utvrđuje odgovornost za povrede službene dužnosti, kojima se propisuju tijela za vođenje postupka zbog povrede službene dužnosti te odredbe kojima se propisuje postupak i kazne zbog povrede službene dužnosti – primijeniti na namještenike zaposlene u državnim tijelima, iznosimo sljedeće:

Člankom 138. Zakona o državnim službenicima (Narodne novine, broj 92/05, u daljnjem tekstu: ZDS) propisano je da se na prava, obveze i odgovornosti namještenika primjenjuju opći propisi o radu i u skladu s njima sklopljeni kolektivni ugovori, ako odredbama tog zakona nije drukčije određeno.

Sukladno članku 144. stavku 1. podstavku 2. ZDS-a, danom stupanja na snagu ZDS-a (1. siječnja 2006.) za namještenike je prestao važiti Zakon o državnim službenicima i namještenicima (Narodne novine, broj 27/01) i na temelju njega doneseni provedbeni propisi, osim odredaba kojima su uređene njihove plaće, koje ostaju na snazi do dana početka primjene propisa kojima će se urediti klasifikacija radnih mjesta i plaće namještenika.

Stoga je iz naprijed navedenih odredbi ZDS-a razvidno da se na namještenike ne mogu primijeniti instituti ZDS-a koji se odnose na državne službenike, pa se stoga protiv namještenika ne mogu voditi postupci zbog lakih ili teških povreda službene dužnosti propisanih člankom 98. i 99. ZDS-a, a u smislu članka 100. stavaka 1. i 2. ZDS-a, niti im se mogu odrediti kazne za povrede službene dužnosti propisane člankom 110. ZDS-a.

Međutim, u pogledu utvrđivanja disciplinske odgovornosti namještenika i mogućnosti sankcioniranja povreda radnih obveza, upućujemo vas na

odredbe članka 113., 114., 117. i 121. Zakona o radu (Narodne novine, broj 38/95, 54/95 – ispr., 65/95 – ispr., 17/01, 82/01, 11/03, 142/03 – ispr., 30/04 i 137/04 – pročišćeni tekst) kojima su propisane ovlasti poslodavca u pogledu suzbijanja i sankcioniranja kršenja radnih obveza i radne discipline (redovni ili izvanredni otkaz ugovora o radu, javna opomena – upozorenje, otkaz s ponudom izmijenjenog ugovora i sl.).

Zapošljavanje na temelju inozemne diplome koja nije nostrificirana sukladno pozitivnim propisima

PRIJE ZAVRŠETKA POSTUPKA NOSTRIFIKACIJE INOZEMNE DIPLOME, NA TEMELJU IZJAVA I SUGESTIJA, NE MOŽE SE U DRŽAVNU SLUŽBU PRIMITI OSOBA KOJA JE DOSTAVILA SAMO POTVRDU O ZAPOČETOM POSTUPKU NOSTRIFIKACIJE INOZEMNE DIPLOME.

(Središnji državni ured za upravu, klasa 112-01/05-01/0896, ur. broj 515-05/7-06-2 od 27. siječnja 2006.)

U vezi s vašom molbom za davanje mišljenja o mogućnosti zapošljavanja na temelju inozemne diplome koja nije nostrificirana sukladno pozitivnim propisima te o mogućnosti zapošljavanja na temelju potvrde o započetom postupku nostrifikacije, iznosimo sljedeće:

Prema članku 9. stavku 1. Zakona o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija (Narodne novine, broj 158/013 i 198/03 – u daljnjem tekstu: Zakon), stručno i akademsko priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija obavlja Agencija za znanost i visoko obrazovanje (u daljnjem tekstu: Agencija) na temelju prethodnog vrednovanja kvalifikacije priznavanje koje se traži i preporuke Nacionalnog ENIC/NARIC ureda (u daljnjem tekstu: Ured), a prema stavku 2. istoga članka vrednovanje provode stručna tijela javnog sveučilišta, veleučilišta ili visokih škola određena statutom, na temelju upute Ureda.

Sukladno članku 13. stavku 1., Ured je dužan u roku osam dana od dana uredno zaprimljenog vrednovanja, od strane ovlaštenoga stručnog tijela, prosljediti to vrednovanje Agenciji, a zajedno s vrednovanjem, Ured je dužan Agenciji prosljediti i preporuku o priznavanju inozemne visokoškolske kvalifikacije. Prema stavku 3. istoga članka, preporuka sadržava odgovarajuće obavijesti o visokoškolskoj ustanovi odnosno programu na

temelju kojeg je inozemna visokoškolska kvalifikacija stečena, mišljenje o vrednovanju inozemne visokoškolske kvalifikacije koje je provelo ovlašteno stručno tijelo te mišljenje o potrebi njezina priznavanja ili nepriznavanja.

Iz naprijed navedenih zakonskih odredbi razvidno je kako je postupak priznavanja inozemnih visokoškolskih kvalifikacija složen i stručan te je očito da sam proces vrednovanja inozemnih diploma može dovesti do različitih rezultata, pa čak i do nepriznavanja određene inozemne visokoškolske kvalifikacije, a u samom postupku uzima se u obzir isključivo stupanj postignutih znanja i vještina koji je stečen kvalifikacijom bez usporedbe nastavnih programa.

Stoga je očito da se prije završetka postupka nostrifikacije inozemne diplome, na temelju izjava i sugestija, ne može u državnu službu primiti osoba koja je dostavila samo potvrdu o započetom postupku nostrifikacije inozemne diplome, jer se u skladu s člankom 14. Zakona priznanje inozemne visokoškolske kvalifikacije dokazuje isključivo rješenjem Agencije.

Vježbenički staž

VJEŽBENICI ZA VRIJEME TRAJANJA VJEŽBENIČKOG STAŽA STJEČU RADNO ISKUSTVO NA POSLOVIMA ODREĐENOG RADNOG MJESTA ZA KOJE JE PROPISANA ODGOVARAJUĆA STRUKA I STRUČNA SPREMA TE IM PROBNI RAD (VJEŽBENIČKI STAŽ) TREBA PRIZNATI KAO RADNO ISKUSTVO NA POSLOVIMA ODREĐENE STRUKE I STRUČNE SPREME.

(Središnji državni ured za upravu, klasa 112-01/07-01/0083, ur. broj 515-05/7-07-2 od 7. svibnja 2007.)

U vezi s Vašim pitanjem može li se vježbenički staž računati kao staž u struci, iznosimo sljedeće:

Sukladno odredbama članka 47. Zakona o državnim službenicima (Narodne novine, broj 92/05 i 142/06 – u daljnjem tekstu: ZDS), postupak prijma u državnu službu može biti redovit ili izvanredan, pa se redovit postupak prijma provodi periodično, za prijam u državnu službu osoba sa završenim obrazovanjem određene stručne spreme i struke, bez radnog iskustva (vježbenici), a izvanredni postupak prijma primjenjuje se kad u

državnoj službi postoji potreba prijma stručnih osoba s odgovarajućim iskustvom na radna mjesta utvrđena pravilnikom o unutarnjem redu.

Sukladno članku 53. stavku 1. ZDS-a, osobe se u pravilu primaju u državnu službu na neodređeno vrijeme, i to uz obvezni probni rad, a prema stavku 2. istoga članka za osobe primljene u državnu službu redovitim postupkom (vježbenici) probni rad (vježbenički staž) traje 12 mjeseci.

Prema odredbi članka 54. stavka 1. ZDS-a, državni službenik primljen redovitim postupkom (vježbenik) za vrijeme probnoga rada osposobljava se za samostalni rad, pri čemu sudjeluje u posebnom programu osposobljavanja za obavljanje poslova određenoga radnog mjesta te se može radi osposobljavanja uputiti i na rad u različite ustrojstvene jedinice istog ili drugog državnog tijela, a prema odredbi članka 56. stavka 1. ZDS-a, državni službenik koji je zadovoljio na probnom radu dužan je najkasnije u roku šest mjeseci od isteka probnog rada položiti državni stručni ispit.

Stoga je iz odredbi ZDS-a razvidno da se u državnu službu redovitim putem primaju osobe sa završenim obrazovanjem određene stručne spreme i struke, bez radnog iskustva (vježbenici), koji se za vrijeme probnoga rada (vježbeničkog staža) osposobljavaju za samostalni rad, pri čemu sudjeluju u posebnom programu osposobljavanja za obavljanje poslova određenoga radnog mjesta.

Slijedom navedenog, razvidno je da vježbenici za vrijeme trajanja vježbeničkog staža stječu radno iskustvo na poslovima određenog radnog mjesta za koje je propisana odgovarajuća struka i stručna sprema te im se probni rad (vježbenički staž) treba priznati kao radno iskustvo na poslovima određene struke i stručne spreme.

Prestanak službe po sili zakona

KAD JE SLUŽBENIKU IZREČENA KAZNA PRESTANKA SLUŽBE U POSTUPKU ZBOG TEŠKE POVREDE SLUŽBENE DUŽNOSTI, SLUŽBA PRESTAJE DANOM KONAČNOSTI ODLUKE SLUŽBENIČKOG SUDA, NEOVISNO O TOJE LI SLUŽBENIK U TO VRIJEME NA BOLOVANJU.

(Središnji državni ured za upravu, klasa 112-01/06-01/430, ur. broj 515-05/1-06-2 od 26. lipnja 2006.)

U vezi s pitanjem je li službeniku Gradskog ureda za prostorno uređenje, graditeljstvo, stambene i komunalne poslove i promet za vrijeme bolova-

nja mogla prestati služba zbog izrečene kazne prestanka državne službe, iznosimo sljedeće:

S obzirom na to da nije donesen posebni zakon iz članka 56. stavka 3. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, broj 33/2001, 60/2001 – vjerodostojno tumačenje, 129/2005), sukladno članku 96. toga zakona, na prava, obveze i odgovornosti kao i druga pitanja od značenja za rad službenika i namještenika u upravnim tijelima jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave odgovarajuće se primjenjuju odredbe Zakona o državnim službenicima i namještenicima (Narodne novine, broj 27/2001 – u daljnjem tekstu: ZDSN).

Prema odredbi članka 118. stavka 1. podstavka 1. ZDSN-a, službeniku prestaje državna služba po sili zakona kad mu je izrečena kazna prestanka službe u postupku zbog teške povrede službene dužnosti – danom konačnosti odluke službeničkog suda.

Kod prestanka državne službe po sili zakona (ex lege) državna služba prestaje zbog nastanka određenih okolnosti navedenih u zakonu te prestaje danom navedenim u zakonu. Prema tome, nije ostavljeno na dispoziciju ni čelniku tijela ni službeniku da odlučuje o tome hoće li prestati državna služba odnosno kad će prestati.

S obzirom na konkretni slučaj prestanka državne službe za vrijeme trajanja bolovanja, upućujemo na odredbu članka 113. stavka 2. ZDSN-a, prema kojoj se opći propisi o zabrani prestanka rada pojedinim kategorijama zaposlenih primjenjuju i na službenike, osim ako im služba prestaje jer nisu zadovoljili na probnom radu, ako su dva puta uzastopce ocijenjeni ocjenom »ne zadovoljava« ili ako im je u postupku zbog teške povrede službene dužnosti izrečena kazna prestanka državna službe.

Prema tome, kad je službeniku izrečena kazna prestanka službe u postupku zbog teške povrede službene dužnosti, služba prestaje danom konačnosti odluke službeničkog suda, neovisno o tome nalazi li se službenik u to vrijeme na bolovanju.

Stvaranje baza podataka o jedinstvenim tjelesnim obilježjima službenika i namještenika u svrhu evidentiranja dolaska na posao i odlaska s posla

- OSOBNİ PODACI SMIJU SE PRIKUPLJATI I DALJE OBRAĐIVATI SAMO UZ PRIVOLU ISPITANİKA I U POSEBNIM SLUČAJEVIMA PROPISANIM ZAKONOM.

- U SLUČAJU PRIKUPLJANJA I OBRADJE PODATAKA UZ PRIVOLU ISPITANIKA, OSOBNI SE PODACI SMIJU PRIKUPLJATI I DALJE OBRADIVATI SAMO U SVRHU ZA KOJU JE ISPITANIK DAO PRIVOLU.
- ISPITANIK U SVAKO DOBA IMA PRAVO ODUSTATI OD DANE PRIVOLE I ZATRAŽITI PRESTANAK DALJNJE OBRADJE NJEGOVIH PODATAKA, OSIM AKO SE RADI O OBRADI U STATISTIČKE SVRHE KAD OSOBNI PODACI VIŠE NE OMOGUĆUJU IDENTIFIKACIJU OSOBE NA KOJU SE ODOSE.

(Središnji državni ured za upravu, klasa 112-01/06-01/0307, ur. broj 515-05/1-06-2 od 10. travnja 2006.)

U vezi s vašom molbom za pravodobnim djelovanjem kako bi se spriječilo sankcioniranje službenika i namještenika Općine M. koji su sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka odbili dati privolu o evidentiranju dolazaka na posao i odlazaka s posla putem skeniranja prsta sustavom IdentiHL BoneID, iznosimo sljedeće:

Na temelju članka 96. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, broj 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumačenje i 129/05) do donošenja zakona o lokalnim službenicima i namještenicima na djelatnike u upravnim odjelima i službama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o državnim službenicima i namještenicima (Narodne novine, broj 27/01 – u daljnjem tekstu: ZDSN).

Uvidom u priloženu dokumentaciju razvidno je da je pročelnik Jedinственог управног одјела Опćине М. на temelju članka 36. ZDSN-a donio odluku o dopuni Pravilnika o lakim povredama službene dužnosti, kojom se utvrđuje kako propuštanje evidentiranja prisutnosti na radnom mjestu uz pomoć sustava IdentiHL BoneID, odnosno propuštanje evidentiranja dolaska na posao, odlaska s posla te privatnih, službenih izlazaka i izlazaka za vrijeme dnevnog odmora putem skeniranja prsta elektroničkim putem predstavlja lakšu povredu službene dužnosti u skladu s člankom 37. stavkom 1. podstavkom 1. i 6. ZDSN-a.

Imajući u vidu članak 38. stavak 1. podstavke 12. i 13. ZDSN-a, razvidno je kako bi eventualno kršenje naprijed navedene odredbe iz dopune Pravilnika o lakim povredama službene dužnosti Općine M. moglo proizvesti i teške povrede službene dužnosti, što u skladu s člankom 49. ZDSN-a, između ostalog, može dovesti i do prestanka službe.

Međutim, na temelju članka 7. stavka 1. točaka 1. i 2. Zakona o zaštiti osobnih podataka (Narodne novine, broj 103/03 – u daljnjem tekstu: ZZOP), osobni podaci smiju se prikupljati i dalje obrađivati samo uz privolu ispitanika i u posebnim slučajevima propisanim zakonom, prema stavku 2., u slučaju prikupljanja i obrade podataka uz privolu ispitanika, osobni se podaci smiju prikupljati i dalje obrađivati samo u svrhu za koju je ispitanik dao privolu, a prema stavku 4. istoga članka ispitanik u svako doba ima pravo odustati od dane privole i zatražiti prestanak daljnje obrade njegovih podataka, osim ako se radi o obradi u statističke svrhe kad osobni podaci više ne omogućuju identifikaciju osobe na koju se odnose.

Nadalje, prema odredbi članka 9. ZZOP-a, prije prikupljanja bilo kojih osobnih podataka voditelj zbirke osobnih podataka ili izvršitelj obrade dužan je informirati ispitanika čiji se podaci prikupljaju o identitetu voditelja zbirke osobnih podataka, o svrsi obrade kojoj su podaci namijenjeni, o korisnicima ili kategorijama korisnika osobnih podataka te radi li se o dobrovoljnom ili obveznom davanju podataka i o mogućim posljedicama uskrate davanja podataka. U slučaju obveznog davanja osobnih podataka navodi se i zakonska osnova za obradu osobnih podataka.

Uvidom u predmetnu dokumentaciju razvidno je da je većina službenika i namještenika Općine M. iskoristila zakonsko pravo odbijanja davanja privole evidentiranja dolazaka na posao i odlazaka s posla putem skeniranja prsta sustavom IdentiHL BoneID te su na taj način, sukladno naprijed navedenom članku 7. ZZOP-a, isključili mogućnost da poslodavac elektroničkim putem stvori bazu osobnih podataka.

Stoga mislimo da je Općinsko poglavarstvo Općine M., u skladu s naprijed navedenim odredbama ZZOP-a i s iskazanom voljom zaposlenika Jedinstvenog upravnog odjela Općine M., dužno poništiti zaključak kojim se utvrđuje obveza evidentiranja dolazaka na posao i odlazaka s posla putem skeniranja prsta sustavom IdentiHL BoneID te zaključak kojim se odobrava donošenje odluke o dopuni Pravilnika o lakim povredama službene dužnosti na način da se odbijanje evidentiranja skeniranjem prsta smatra lakšom povredom službene dužnosti.

Valja istaknuti da je Agencija za zaštitu osobnih podataka, koja sukladno članku 32. podstavku 1. alinejama 1. i 2. ZZOP-a kao javne ovlasti, između ostalog, obavlja i poslove nadziranja provođenja zaštite osobnih podataka te upozoravanja na uočene zloupotrebe prikupljanja osobnih podataka, rješenjem klasa UP/I 004-01/04-01/02, ur. broj 567-02-04-10 od 14. veljače 2005. zabranila Ministarstvu financija, Poreznoj upravi, Središnjem uredu i Područnom uredu Zagreb da u svrhu kontrole dolaska na

posao i odlaska s posla obavlja evidenciju putem uzimanja otiska prstiju elektroničkim registratorom državnih službenika i namještenika koji za to nisu dali privolu.

Obveza vraćanja radne knjižice

DRŽAVNO TIJELO NAKON PRESTANKA SLUŽBE NE MOŽE POVRAT RADNE KNJIŽICE DRŽAVNOM SLUŽBENIKU UVJETOVATI NAMIRENJE DRŽAVNOM TIJELU CJelokUPNOG IZNOSA SREDSTAVA UTROŠENIH ZA STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE ILI USAVRŠAVANJE DRŽAVNOG SLUŽBENIKA.

(Središnji državni ured za upravu, klasa 112-01/06-01/0395, ur. broj 515-05/7-06-2 od 22. svibnja 2006.)

U vezi s vašim pitanjem može li državno tijelo zadržati radnu knjižicu državnog službenika nakon prestanka radnog odnosa dok se ne namiri cjelokupni iznos sredstava utrošen za njegovo stručno osposobljavanje ili usavršavanje, s obzirom na to da državni službenik ne želi ostati u službi najmanje u dvostrukom vremenu od vremena koliko je trajalo stručno osposobljavanje ili usavršavanje na koje je upućen, iznosimo sljedeće:

Sukladno članku 95. stavku 7. Zakona o državnim službenicima (Narodne novine, broj 92/05 – u daljnjem tekstu: ZDS), ako državni službenik nakon završetka stručnog osposobljavanja ili usavršavanja ne ostane u službi najmanje dvostruko vremena od vremena koliko je trajalo stručno osposobljavanje ili usavršavanje na koje je upućen, dužan je vratiti cjelokupni iznos sredstava utrošen za svoje stručno osposobljavanje ili usavršavanje, a prema stavku 8. istoga članka, ako državni službenik ne završi program stručnog osposobljavanja ili usavršavanja na koji je upućen, dužan je vratiti cjelokupan iznos sredstava utrošen za svoje stručno osposobljavanje ili usavršavanje.

Ako državni službenik više ne želi raditi u državnom tijelu, prema članku 135. ZDS-a državna služba može mu prestati na temelju pisanoga sporazuma (državnog službenika i čelnika tijela kojim se utvrđuje dan prestanka službe), a prema članku 136. stavku 2. ZDS-a, državna služba može prestati i na temelju pisanoga otkaza koji tijelu podnese državni službenik.

Stoga bez obzira na obvezu državnog službenika iz članka 95. ZDS-a, državna služba službeniku može prestati, između ostalog, na temelju pi-

sanog sporazuma s čelnikom tijela kao i na temelju podnošenja pisanog otkaza.

Prema odredbi članka 243. stavka 3. Zakona o radu (Narodne novine, broj 137/04 – u daljnjem tekstu: ZOR), koja se sukladno članku 4. stavku 2. ZDS-a primjenjuje i na državne službenike, na dan prestanka ugovora o radu poslodavac je dužan radniku vratiti radnu knjižicu, a na temelju stavka 4. istoga članka, na pisani zahtjev radnika poslodavac je dužan i prije prestanka ugovora o radu predati radniku radnu knjižicu.

Stoga državno tijelo nakon prestanka službe ne može povrat radne knjižice državnom službeniku uvjetovati namirenjem državnom tijelu cjelokupnog iznosa sredstava utrošenih za stručno osposobljavanje ili usavršavanje državnog službenika, s obzirom na činjenicu da državni službenik ne želi ostati u službi najmanje u dvostrukom vremenu od vremena koliko je trajalo stručno osposobljavanje ili usavršavanje na koje je upućen.

Međutim, ako državni službenik ne želi dobrovoljno vratiti utrošena sredstva, državno tijelo može tražiti njihov povrat prinudnim putem (putem redovnog suda).

Obavljanje poslova povremenog predavača na stručnim seminarima i savjetovanjima

DRŽAVNI SLUŽBENIK NEMA OBVEZU OD ČELNIKA TIJELA U KOJEMU RADI ISHODITI PRETHODNO ODOBRENJE ZA OBJAVLJIVANJE STRUČNIH ČLANAKA I DRUGIH AUTORSKIH PUBLIKACIJA ODNOSNO ZA OBAVLJANJE POSLOVA POVREMENOG PREDAVAČA NA STRUČNIM SEMINARIMA I SAVJETOVANJIMA IZVAN REDOVITOG RADNOG VREMENA.

(Središnji državni ured za upravu, klasa 112-01/07-01/0297, ur. broj 515-05/7-07-2 od 05. travnja 2007.)

U vezi s Vašim pitanjem je li potrebno odobrenje predstojnice U. za obavljanje poslova povremenog predavača na predavanjima-seminarima za turističke djelatnike, radnike trgovačkih društava i obrtnike, u vezi s primjenom Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti i Zakona o turističkoj djelatnosti i drugih propisa, a s obzirom na nadolazeću turističku sezonu, iznosimo sljedeće:

Sukladno članku 33. stavku 1. Zakona o državnim službenicima (Narodne novine, broj 92/05 i 142/06 – u daljnjem tekstu: ZDS), državni službenik može izvan redovitoga radnog vremena, uz prethodno pribavljeno odobrenje čelnika državnog tijela, obavljati poslove ili pružati usluge pravnoj ili fizičkoj osobi samo ako nad tim djelatnostima odnosno nad radom te fizičke ili pravne osobe državno tijelo u kojemu je u službi ne obavlja nadzor ili ako takav rad nije zabranjen posebnim zakonom te ne predstavlja sukob interesa ili prepreku za uredno obavljanje redovitih zadataka niti šteti ugledu državne službe, a prema stavku 2. istoga članka navedeno odobrenje nije potrebno za objavu stručnih članaka i drugih autorskih publikacija odnosno obavljanje poslova povremenog predavača na stručnim seminarima i savjetovanjima.

U Vašem dopisu iznosite da su određene turističke zajednice, trgovačka društva i obrtnici na području županije zainteresirani da Vas angažiraju na poslovima povremenog predavača na predavanjima – seminarima, na kojima biste im objasnili specifičnosti primjene Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti, Zakona o turističkoj djelatnosti te drugih propisa iz područja ugostiteljstva i turizma, kako bi što spremniji ušli u nadolazeću turističku sezonu.

S obzirom na to da odredbe ZDS-a (kao iznimku od pravila) propisuju da državni službenik nema obvezu od čelnika tijela u kojemu radi ishoditi prethodno odobrenje za objavljivanje stručnih članaka i drugih autorskih publikacija odnosno za obavljanje poslova povremenog predavača na stručnim seminarima i savjetovanjima izvan redovitog radnog vremena, mislimo da, u konkretnom slučaju, za obavljanje poslova povremenog predavača turističkim djelatnicima, radnicima trgovačkih društava i obrtnicima županije ne morate ishoditi prethodno odobrenje u smislu članka 33. stavka 1. ZDS-a.

*Priredila Sanda Pipunić**

* Sanda Pipunić, načelnica Odjela za pravna pitanja službeničkog sustava u Središnjem državnom uredu za upravu